

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK TRIBUNÁLU (druhého rozšířeného senátu)

24. dubna 2018*

„Hospodářská a měnová politika – Obezřetnostní dohled nad úvěrovými institucemi – Článek 4 odst. 1 písm. e) a čl. 4 odst. 3 nařízení (EU) č. 1024/2013 – Osoba, která skutečně řídí činnosti úvěrové instituce – Článek 13 odst. 1 směrnice 2013/36/EU a druhý odstavec článku L. 511-13 francouzského měnového a finančního zákoníku – Zásada zákazu kumulovat funkce předsedy vedoucího orgánu úvěrové instituce jako kontrolního orgánu a funkce generálního ředitele téže instituce – Článek 88 odst. 1 písm. e) směrnice 2013/36 a článek L. 511-58 francouzského měnového a finančního zákoníku“

Ve spojených věcech T-133/16 až T-136/16,

Caisse régionale de crédit agricole mutuel Alpes Provence, se sídlem v Aix-en-Provence (Francie), zastoupená P. Melem a H. Savoiem, advokáty,

žalobkyně ve věci T-133/16,

Caisse régionale de crédit agricole mutuel Nord Midi-Pyrénées, se sídlem v Albi (Francie), zastoupená P. Melem a H. Savoiem, advokáty,

žalobkyně ve věci T-134/16,

Caisse régionale de crédit agricole mutuel Charente-Maritime Deux-Sèvres, se sídlem v Saintes (Francie), zastoupená P. Melem a H. Savoiem, advokáty,

žalobkyně ve věci T-135/16,

Caisse régionale de crédit agricole mutuel Brie Picardie, se sídlem v Amiens (Francie), zastoupená P. Melem a H. Savoiem, advokáty,

žalobkyně ve věci T-136/16,

proti

Evropské centrální bance (ECB), zastoupené A. Karpfem a C. Hernández Sasetou, jako zmocněnci, ve spolupráci s A. Heinzmannem, advokátem,

žalované,

podporované

Evropskou komisí, zastoupenou V. Di Buccim, K.-P. Wojcikem a A. Steiblytē, jako zmocněnci,

vedlejší účastníci ve věcech T-133/16 až T-136/16,

* Jednací jazyk: francouzština.

jejichž předmětem jsou žaloby podané na základě článku 263 SFEU a směřující ke zrušení rozhodnutí Evropské centrální banky ECB/SSM/2016-969500TJ5KRTCJQWXH05/98, ECB/SSM/2016-969500TJ5KRTCJQWXH05/100, ECB/SSM/2016-969500TJ5KRTCJQWXH05/101 a ECB/SSM/2016-969500TJ5KRTCJQWXH05/99 ze dne 29. ledna 2016, přijatých na základě čl. 4 odst. 1 písm. e) nařízení Rady (EU) č. 1024/2013 ze dne 15. října 2013, kterým se Evropské centrální bance svěřují zvláštní úkoly týkající se politik, které se vztahují k obezřetnostnímu dohledu nad úvěrovými institucemi (Úř. věst. 2013, L 287, s. 63), článku 93 nařízení Evropské centrální banky (EU) č. 468/2014 ze dne 16. dubna 2014, kterým se stanoví rámec spolupráce Evropské centrální banky s vnitrostátními příslušnými orgány a vnitrostátními pověřenými orgány v rámci jednotného mechanismu dohledu (nařízení o rámci jednotného mechanismu dohledu; dále jen „rámcové nařízení“) (Úř. věst. 2014, L 141, s. 1), a článků L. 511-13, L. 511-52, L. 511-58, L. 612-23-1 a R. 612-29-3 měnového a finančního zákoníku,

TRIBUNÁL (druhý rozšířený senát),

ve složení M. Prek (zpravodaj), předseda, E. Buttigieg, F. Schalin, B. Berke a M. J. Costeira, soudci,

vedoucí soudní kanceláře: G. Predonzani, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 23. října 2017,

vydává tento

Rozsudek

Skutečnosti předcházející sporu

- 1 Crédit agricole je ncentralizovaná bankovní skupina upravená články L. 512-20 až L. 512-54 francouzského měnového a finančního zákoníku (dále jen „CMF“). Je organizovaná na třech úrovních: místní vzájemné zemědělské záložny, regionální vzájemné zemědělské záložny a na celostátní úrovni je ústřední orgán, společnost Crédit agricole SA.
- 2 Crédit agricole byla kvalifikovaná jako významná skupina podléhající obezřetnostnímu dohledu ve smyslu článku 6 nařízení Rady (EU) č. 1024/2013 ze dne 15. října 2013, kterým se Evropské centrální bance svěřují zvláštní úkoly týkající se politik, které se vztahují k obezřetnostnímu dohledu nad úvěrovými institucemi (Úř. věst. 2013, L 287, s. 63), a pro účely plnění úkolů vyjmenovaných v čl. 4 odst. 1 uvedeného nařízení podléhá obezřetnostnímu dohledu Evropské centrální banky (dále jen „ECB“).
- 3 Dne 8., 10., 14. a 24. dubna 2015, ústřední orgán Crédit agricole na návrh žalobkyň, Caisse régionale de crédit agricole mutuel Alpes Provence (žalobkyně ve věci T-133/16), Caisse régionale de crédit agricole mutuel Nord Midi-Pyrénées (žalobkyně ve věci T-134/16), Caisse régionale de crédit agricole mutuel Charente-Maritime Deux-Sèvres (žalobkyně ve věci T-135/16) a Caisse régionale de crédit agricole mutuel Brie Picardie (žalobkyně ve věci T-136/16), požádal Autorité de contrôle prudentiel et de résolution (orgán pro obezřetnostní dohled; dále jen „ACPR“) o schválení jmenování pánů B., C., T. a W. do funkcí předsedů správních rad a „osob, které skutečně řídí činnost“ žalobkyň.
- 4 Podle článku 93 nařízení Evropské centrální banky (EU) č. 468/2014 ze dne 16. dubna 2014, kterým se stanoví rámec spolupráce Evropské centrální banky s vnitrostátními příslušnými orgány a vnitrostátními pověřenými orgány v rámci jednotného mechanismu dohledu (nařízení o rámci jednotného mechanismu dohledu) (Úř. věst. 2014, L 141, s. 1), ACPR oznámil uvedené žádosti ECB. Veškeré požadované dokumenty ECB obdržela dne 8. června 2015.

- 5 Dne 31. srpna 2015 informovala ECB jednotlivé žalobkyně a centrální orgán Crédit agricole o svém úmyslu neschválit jmenování pánů B., C., T. a W. jako „osob, které skutečně řídí činnost“ žalobkyň a dala jim možnost vyjádřit se na základě článku 31 rámcového nařízení.
- 6 Dne 30. září 2015 ústřední orgán Crédit agricole požádal ECB o přerušení řízení, protože úmysl ECB neschválit jmenování pánů B., C., T. a W. se zakládal na stanovisku ACPR 2014-P-07 „o jmenování ‚osob, které skutečně řídí činnost‘, ve smyslu článku L. 511-13 a čl. L. 532-2 bodu 4 [CMF]“ (dále jen „stanovisko ACPR 2014-P-07“), jehož legalita byla napadena před Conseil d'État (Francie).
- 7 Čtyřmi rozhodnutími ze dne 7. října 2015 ECB zaprvé ve vztahu ke každé z žalobkyň odmítla vyhovět žádosti o přerušení, protože rozhodnutí, která zamýšlela přijmout, neměla jako právní základ stanovisko ACPR 2014-P-07. Zadruhé schválila jmenování B., C., T. a W. předsedy správních rad žalobkyň. Zatřetí odmítla, aby B., C., T. a W. vykonávali funkce „osob, které skutečně řídí činnost“ žalobkyň.
- 8 Uvedené odmítnutí ECB odůvodnila tím, že směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/36/EU ze dne 26. června 2013 o přístupu k činnosti úvěrových institucí a o obezřetnostním dohledu nad úvěrovými institucemi a investičními podniky, o změně směrnice 2002/87/ES a zrušení směrnice 2006/48/ES a 2006/49/ES (Úř. věst. 2013, L 176, s. 338) obsahuje ustanovení týkající se dobrého řízení úvěrových institucí, mezi nimiž je i čl. 88 odst. 1 písm. e), který v zásadě zakazuje, aby předseda vedoucího orgánu v dohlížecí funkci nad úvěrovou institucí vykonával zároveň funkci generálního ředitele téže instituce. Zdůraznila, že účelem tohoto zákazu popsaneho v bodě 57 odůvodnění 2013/36, je zajistit konstruktivní kritiku strategie dané instituce ze strany neexekutivních členů vedoucího orgánu. Dále zdůraznila, že podle čl. 4 odst. 3 nařízení č. 1024/2013 má povinnost uplatnit článek L. 511-58 CMF, který provádí čl. 88 odst. 1 písm. e) směrnice 2013/36. Připomněla, že to v zásadě brání tomu, aby předsednictví správní rady, nebo jakéhokoli jiného orgánu vykonávajícího rovnocenné dohlížecí funkce nad úvěrovou institucí či finanční společností, bylo vykonáváno generálním ředitelem či jinou osobou vykonávající rovnocenné vedoucí funkce. Rovněž uvedla, že bod 54 uvedené směrnice umožňuje členským státům zavést zásady a pravidla řízení nad rámec těch, které vyžaduje uvedená směrnice.
- 9 ECB poznamenala, že z článku L. 511-52-IV CMF plyne, že funkce, které umožňují schválení jmenování jako „osoby, která skutečně řídí činnost“ ve smyslu článku L. 511-13 CMF, jsou funkce generálního ředitele, zástupce generálního ředitele, člena exekutivní rady, nebo jediného generálního ředitele. Rovněž odkázala na stanovisko ACPR 2014-P-07, z něhož plyne, že předsedovi vedoucího orgánu v dohlížecí funkci, který je pověřen řídit práci vedoucího orgánu, jsou svěřeny neexekutivní funkce a úkoly dohledu, které se liší od exekutivních funkcí generálního ředitele, v souladu s francouzským obchodním právem.
- 10 ECB z toho vyvodila, že exekutivní a neexekutivní funkce v rámci vedoucího orgánu musí být v zásadě odděleny. Dospěla k závěru, že z důvodu jejich jmenování předsedy správních rad a vzhledem k neexistenci žádostí o výjimku, nemohou být B., C., T. a W. schváleni jako „osoby, které skutečně řídí činnost“ žalobkyň.
- 11 Dne 6. listopadu 2015 žalobkyně požádaly o opětovný přezkum jednotlivých uvedených rozhodnutí na základě článku 24 nařízení č. 1024/2013, ve spojení s článkem 7 rozhodnutí Evropské centrální banky 2014/360/EU ze dne 14. dubna 2014 o zřízení správní revizní komise a o pravidlech jejího fungování (Úř. věst. 2014, L 175, s. 47). Dne 10. prosince 2015 se konalo jednání před správní revizní komisí (dále jen „revizní komise“).
- 12 Dne 17. prosince 2015 revizní komise vydala společné stanovisko k věcem T-133/16 až T-136/16, v němž dospěla k závěru, že rozhodnutí ECB jsou právoplatná. Zdůraznila, že žalobkyně čtyřmi výtkami napadly skutečnost, že ECB dala pojem „osoba, která skutečně řídí činnost“ na roveň s pojmem výkonné řídicí osoby. Rovněž ECB uvedla, že žalobkyně tvrdily, že jmenování předsedy

správní rady jako „osoby, která skutečně řídí činnost“, která zdaleka neporušuje zákaz kumulovat dohlížecí funkce a exekutivní funkce, umožňuje dosáhnout rovnováhy v řízení úvěrových institucí jmenováním „osoby, které skutečně řídí činnost“, nepodléhající generálnímu řediteli.

- 13 Revizní komise zaprvé měla za to, že z výkladu článků L. 511-13 a L. 511-52 CMF plyne, že i kdyby úkoly „osoby, která skutečně řídí činnost“ nebyly vymezeny, je tato funkce nastavená jako exekutivní, podobně jako funkce generálního ředitele či zástupce generálního ředitele, kdežto předseda správní rady se řadí mezi neexekutivní členy vedoucích orgánů.
- 14 Zadruhé revizní komise odkázala na zásadu zákazu kumulovat funkci předsedy vedoucího orgánu a generálního ředitele, uvedenou v čl. 88 odst. 1 písm. e) směrnice 2013/36 a provedenou článkem L. 511-58 CMF. Z toho vyvodila, že toto pravidlo brání předsedovi správní rady vykonávat exekutivní funkce rovnocenné funkci generálního ředitele.
- 15 Zatřetí revizní komise přezkoumala tvrzení předsedy správní rady žalobkyň. V odpovědi na jejich argumentaci vycházející ze skutečnosti, že zákon č. 47-1175 ze dne 10. září 1947 o statutu spolupráce (JORF ze dne 11. září 1947, s. 9088, dále jen „zákon ze dne 10. září 1947 o statutu spolupráce“) nestanoví rozdělení jednotlivých funkcí v rámci správní rady, konstatovala, že rozlišení mezi dohlížecími funkcemi a exekutivními funkcemi v rámci správní rady musí existovat za účelem zajištění, že bude dodrženo pravidlo uvedené v článku L. 511-58 CMF.
- 16 Začtvrté revizní komise přezkoumala argumentaci žalobkyň vycházející ze skutečnosti, že jmenování předsedy správní rady „osobou, která skutečně řídí činnost“ umožňuje uplatnění zásady „čtyř očí“, stanovené v článku L. 511-13 CMF, které více odpovídá cíli rovnováhy pravomocí než jmenování „osoby, která skutečně řídí činnost“ hierarchicky podřízené generálnímu řediteli. Uvedla, že je nezbytné zohlednit zásadu oddělení funkcí dohlížecích a funkcí exekutivních zavedenou směrnicí 2013/36 a provedenou článkem L. 511-58 CMF, a zdůraznila zásadní roli dohlížecí funkce v řádném řízení úvěrové instituce.
- 17 Vyvodila z toho, že z výkladu článků L. 511-13, L. 511-52 a L. 511-58 CMF plyne, že „osoba, která skutečně řídí činnost“ vykonává funkce připadající generálnímu řediteli nebo osobě, která vykonává rovnocenné funkce, a že v rozsahu, v němž předseda správní rady nemůže vykonávat takové funkce, nemůže být nazýván „osobou, která skutečně řídí činnost“. Revizní komise tedy dospěla k nahrazení rozhodnutí ze dne 7. října 2015 rozhodnutími s totožným obsahem.
- 18 Dne 29. ledna 2016 ECB na základě čl. 4 odst. 1 písm. e) nařízení č. 1024/2013, článku 93 nařízení č. 468/2014 a článků L. 511-13, L. 511-52, L. 511-58, L. 612-23-1 et R. 612-29-3 CMF přijala rozhodnutí ECB/SSM/2016-969500TJ5KRTCJQWXH05/98, ECB/SSM/2016-969500TJ5KRTCJQWXH05/100, ECB/SSM/2016-969500TJ5KRTCJQWXH05/101 a ECB/SSM/2016-969500TJ5KRTCJQWXH05/99, (dále jen společně „napadená rozhodnutí“), která na základě čl. 24 odst. 7 nařízení 1024/2013 zrušila a nahradila rozhodnutí ze dne 7. října 2015, přičemž měla totožný obsah.
- 19 Dne 30. června 2016 vydal Conseil d'État rozsudek, v němž konstatoval právoplatnost stanoviska ACPR 2014-P-07 a při té příležitosti provedl výklad druhého odstavce článku L. 511-13 a článku L. 511-58 CMF.

Řízení a návrhová žádání účastnic řízení

- 20 Návrhy doručenými kanceláří Tribunálu dne 29. března 2016 podaly žalobkyně projednávanou žalobu.
- 21 Návrhem doručeným kanceláří Tribunálu dne 4. července 2016 požádala Evropská komise o vstup do řízení jako vedlejší účastnice na podporu návrhových žádání ECB.

- 22 Rozhodnutím ze dne 1. srpna 2016 předseda čtvrtého senátu Tribunálu nařídil spojení věcí T-133/16 až T-136/16 pro účely písemné části řízení, případně pro účely ústní části řízení a rozhodnutí, jímž se končí řízení. Rozhodnutím z téhož dne vyhověl předseda čtvrtého senátu Tribunálu návrhu Komise na vstup do řízení jako vedlejší účastnice na podporu návrhových žádání ECB.
- 23 Z důvodu změny složení senátů Tribunálu byl soudce zpravodaj přidělen ke druhému senátu, kterému byla tudíž přidělena projednávaná věc.
- 24 Na návrh druhého senátu rozhodl Tribunál podle článku 28 jednacího řádu předat věc rozšířenému senátu.
- 25 Na základě zprávy soudce zpravodaje Tribunál (druhý rozšířený senát) rozhodl zahájit ústní část řízení.
- 26 Řeči účastnic řízení a jejich odpovědi na otázky Tribunálu byly vyslechnuty na jednání konaném dne 23. října 2017.
- 27 Žalobkyně navrhuje, aby Tribunál zrušil napadená rozhodnutí.
- 28 ECB a Komise navrhuje, aby Tribunál:
- zamítl žalobu;
 - uložil žalobkyním náhradu nákladů řízení.

Právní otázky

- 29 Žalobkyně na podporu žaloby předkládají argumentaci, kterou lze považovat za vyjádření čtyř žalobních důvodů, které vycházejí zaprvé z porušení článku 13 směrnice 2013/36 a článku L. 511-13 CMF, zadruhé z porušení článku L. 511-52-IV CMF, zatřetí z porušení článku L. 511-13 a článků 13 a 88 směrnice 2013/36 a začtvrté a podpůrně z porušení článku L. 511-58 CMF.
- 30 ECB tvrdí, že uvedené čtyři důvody musí být zamítnuty jako neopodstatněné. Komise má za to, že tři první důvody musí být zamítnuty jako neúčinné a čtvrtý důvod musí být zamítnut jako neopodstatněný. Podpůrně tvrdí, že první tři důvody musí být zamítnuty jako neopodstatněné.
- 31 Je třeba uvést, že v rámci prvního důvodu žalobkyně tvrdí, že postavením pojmu skutečné řízení na roveň pojmu vrcholného vedení pozměnila ECB smysl článku L. 511-13 CMF a článku 13 směrnice 2013/36. Druhým důvodem vytýkají ECB, že se dopustila nesprávného právního posouzení, když z článku L. 511-52-IV CMF vyvodila, že funkce generálního ředitele, zástupce generálního ředitele, člena exekutivní rady, nebo jediného generálního ředitele umožňují dosáhnout schválení jako „osoby, která skutečně řídí činnost“. Třetím důvodem žalobkyně tvrdí, že pravidlo zákazu kumulovat funkci předsedy správní rady a generálního ředitele neimplikuje omezení pojmu „skutečné řízení“ na výkon pouze exekutivních funkcí. Čtvrtý důvod je vznesen podpůrně, pro případ, že by Tribunál měl za to, že pouze členové vedoucího orgánu s exekutivní funkcí mohou být kvalifikováni jako „osoby, které skutečně řídí činnost“. Žalobkyně tvrdí, že ECB se dopustila pochybení při výkladu článku L. 511-58 CMF, neboť uvedené ustanovení nebrání předsedovi správní rady vykonávat jakékoli exekutivní funkce, ale pouze funkci generálního ředitele.
- 32 Je třeba uvést, že první tři žalobní důvody se všechny týkají výkladu pojmu „osoba, která skutečně řídí činnost“ upřednostňovaného ECB v napadených rozhodnutích. Je tedy třeba přezkoumat je společně.

Ke třem prvním žalobním důvodům, které vycházejí z nesprávného výkladu pojmu „osoba, která skutečně řídí činnost“ ze strany ECB

- 33 Jak plyne z bodů 9 a 18 výše, ECB v napadených rozhodnutích dospěla k závěru, že pojem „osoba, která skutečně řídí činnost“ úvěrové instituce musí být vykládán tak, že označuje ředitele disponující exekutivními funkcemi, jako je generální ředitel, zástupce generálního ředitele, členy exekutivní rady, nebo jediného generálního ředitele. Mimoto je třeba uvést, že ECB odkazem na pojem „osoba, která skutečně řídí činnost“ úvěrové instituce zamýšlela odkázat na „osoby, které skutečně řídí činnosti úvěrové instituce“, ve smyslu čl. 13 odst. 1 směrnice 2013/36 a na osoby zajišťující „skutečné řízení úvěrové instituce“ ve smyslu druhého odstavce čl. L. 511-13 CMF.
- 34 Podle čl. 13 odst. 1 směrnice 2013/36 totiž „[p]říslušné orgány vydají úvěrové instituci povolení k zahájení činnosti úvěrové instituce pouze tehdy, pokud její činnost skutečně řídí nejméně dvě osoby“. Podle druhého odstavce čl. L. 511-13 CMF „[s]kutečné řízení činnosti úvěrové instituce, včetně poboček úvěrové instituce uvedených v článku L. 511-10, nebo finančních společností, zajišťují nejméně dvě osoby“.
- 35 Na úvod je třeba přezkoumat argumentaci předloženou Komisí, která vychází z údajné neúčinnosti uvedených tří žalobních důvodů. Tvrdí, že pravidla, která byla podle žalobkyň porušena, nepředstavují právní základ odmítnutí ECB schválit jmenování předsedů správních rad žalobkyň „skutečně řídicími osobami“, neboť tím byl pouze čl. 88 odst. 1 písm. e) směrnice 2013/36 a článek L. 511-58 CMF, který jej provedl do francouzského práva.
- 36 V napadených rozhodnutích ECB odmítla, aby předsedové správních rad žalobkyň plnili zároveň funkci „osoby, která skutečně řídí činnost“. Měla za to, že jmenování předsedů správních rad jednotlivých žalobkyň jako „osob, které skutečně řídí činnost“, porušuje zásadu zákazu kumulovat předsednictví vedoucího orgánu úvěrové instituce v dohlížecí funkci a funkci generálního ředitele v téže instituci, uvedený v čl. 88 odst. 1 písm. e) směrnice 2013/36 a provedený čl. L. 511-58 prvním odstavcem CMF, který uvádí, že „předsednictví správní rady či jakéhokoli jiného orgánu vykonávajícího rovnocenné dohlížecí funkce úvěrové instituce či finanční společnosti nemůže být vykonáváno generálním ředitelem či osobou vykonávající rovnocenné vedoucí funkce“.
- 37 Je třeba konstatovat, že takové odůvodnění nutně spočívá na předpokladu ECB, že skutečné řízení činností úvěrové instituce podle čl. 13 odst. 1 směrnice 2013/36 a článku L. 511-13 CMF je srovnatelné s plněním exekutivních funkcí v rámci instituce.
- 38 Takové přirovnání je výslovně uvedeno v napadených rozhodnutích, když v nich ECB zdůrazňuje, že „oddíl IV článku L. 511-52 [CMF] popisuje funkce umožňující jmenované osobě dosáhnout schválení ve funkci osoby, která skutečně řídí činnost takto: [...] funkce generálního ředitele, zástupce generálního ředitele, člena exekutivní rady, nebo jediného generálního ředitele“. Plyne to také z odkazu, který ECB učinila v napadených rozhodnutích, na stanovisko ACPR 2014-P-07 pro účely zdůraznění, že „předsedovi vedoucího orgánu v dohlížecí funkci, pověřenému řízením práce uvedeného orgánu, neexekutivní dohlížecí funkce a úkoly odlišné od exekutivních funkcí generálního ředitele, v souladu s francouzským právem obchodních společností“.
- 39 Tudíž v rozsahu, v němž napadená rozhodnutí spočívají na postulátu ECB spočívajícím v přirovnání skutečného řízení činností úvěrové instituce k výkonu exekutivních funkcí v rámci uvedené instituce, a v rozsahu, v němž žalobkyně prvními třemi žalobními důvody napadají opodstatněnost uvedeného postulátu, nemohou být uvedené tři žalobní důvody neúčinné, jak tvrdí Komise. V případě, že by uvedené důvody byly opodstatněné, by totiž nemohlo být vyloučeno, že mají dopad na legalitu napadených rozhodnutí.
- 40 Argumentace Komise vycházející z neúčinnosti prvních tří žalobních důvodů tedy musí být odmítnuta.

- 41 V rámci prvního žalobního důvodu, který vychází z článku 13 směrnice 2013/36 a článku L. 511-13 CMF, žalobkyně tvrdí, že postavením pojmu „skutečné řízení“ na roveň pojmu „vrcholné vedení“ ECB pozměnila smysl uvedených dvou ustanovení. V tomto ohledu zejména uvádí, že použití výrazu „osoby, které skutečně řídí činnost“ v čl. 13 odst. 1 směrnice 2013/36 neodkazuje na definici pojmu „vrcholné vedení“ uvedeného v čl. 3 odst. 1 bodě 9 téže směrnice a vyvozují z toho, že „osoba, která skutečně řídí činnost“ není nezbytně členem vrcholného vedení. Pojem „skutečný“ musí být chápán doslovně, tedy jako pojem označující to, co je „reálné“ či to, co „skutečně, reálně existuje“. Mímoto čl. 3 odst. 1 bod 9 směrnice 2013/36 nebrání tomu, aby vnitrostátní právo stanovilo, že osoby vykonávající dohlížecí funkce vykonávají rovněž funkce exekutivní, a neimplikuje, že pouze členové vrcholného vedení mohou být „exekutivními řediteli“ či osobami, které musí být pověřeny každodenním řízením úvěrové instituce. Navíc pojem „osoba, která skutečně řídí činnost“ dále odkazuje na řízení úvěrové instituce, které má dvojí rozměr, tedy funkci dohlížecí a funkci exekutivní. Mají rovněž za to, že ECB z dalších ustanovení CMF nesprávně vyvodila, že pouze ředitelé disponující exekutivními pravomocemi mohou být kvalifikováni jako osoby, které skutečně řídí činnost. Konečně žalobkyně tvrdí, že rozsudku Conseil d'État ze dne 30. června 2016 se nelze účinně dovolávat pro účely odůvodnění zamítnutí jmenovat předsedy jejich správních rad jako „osoby, které skutečně řídí činnost“, neboť uvedený rozsudek spočíval na nesprávném výkladu jejich postavení družstevní banky.
- 42 V rámci druhého žalobního důvodu, který vychází z porušení článku L. 511-52-IV CMF, žalobkyně vytýkájí ECB, že se dopustila nesprávného právního posouzení, když z uvedeného ustanovení vyvodila, že pouze funkce generálního ředitele, zástupce generálního ředitele, člena exekutivní rady, nebo jediného generálního ředitele umožňují dosáhnout schválení ve funkci „osoby, která skutečně řídí činnost“. Připomínají, že předmětem článku L. 511-52-IV CMF není popis funkcí umožňujících jmenování „osobou, která skutečně řídí činnost“, ale pouze zavedení pravidel omezujících kumulování mandátů za účelem zajištění, že ředitelé věnují dostatek času svým funkcím. Podřízení „osob, které skutečně řídí činnost“, témuž režimu jako exekutivní ředitele, neznamená, že jsou to srovnatelné pojmy, neboť pojem není definován na základě svého právního režimu. Dodávají, že zvláštní úkoly svěřené CMF „osobám, které skutečně řídí činnost“, odůvodňují, aby uvedené osoby podléhaly přísnějšímu zákazmu kumulace funkcí, než se uplatňuje na ostatní členy vedoucího orgánu vykonávající neexekutivní funkce. Konečně mají žalobkyně za to, že ECB nesprávně odkázala na L. 511-52-IV CMF pro účely určení funkcí zahrnutých uvedeným zákazem kumulace uvedeným v článku L. 511-58 CMF, neboť režimy neslučitelnosti uvedené v dotčených ustanoveních sledují odlišné účely.
- 43 V rámci třetího žalobního důvodu, který vychází z článku L. 511-13 CMF a článků 13 a 88 směrnice 2013/36, žalobkyně v podstatě tvrdí, že pravidlo o zákazu kumulace funkcí předsedy správní rady a generálního ředitele neimplikuje omezení pojmu skutečného řízení na výkon pouze exekutivních funkcí. Jelikož vedoucí orgán je pověřen zároveň dohlížecími a exekutivními funkcemi, je logické, aby uvedené dvě kategorie funkcí byly zastoupeny dvěma „osobami, které skutečně řídí činnosti“. Tvrdí, že přístup ECB, v rozsahu, v němž vede ke jmenování, jako „osob, které skutečně řídí činnosti“, generálního ředitele nebo zástupce generálního ředitele, zpochybňuje „zásada dvojího pohledu“ či „pravidlo čtyř očí“ zavedené čl. 13 odst. 1 směrnice 2013/36, neboť „osoba, která skutečně řídí činnosti“, by byla podřízena generálnímu řediteli. Zdůrazňují, že konstatování neslučitelnosti funkcí předsedy správní rady a „osoby, která skutečně řídí činnosti“ se zakládá na nesprávném postulátu srovnatelnosti „osoby, která skutečně řídí činnosti“ a generálního ředitele. Konečně odkaz učiněný ECB na čl. L. 511-58 druhý odstavec CMF je irelevantní, neboť uvedené ustanovení se týká výhradně poboček úvěrových institucí se sídlem mimo Evropskou unii a představuje tudíž „zvláštní režim neslučitelnosti“.
- 44 ECB, podporovaná Komisí, zpochybňuje argumenty žalobkyň.
- 45 Podstatou prvních tří žalobních důvodů jsou tvrzení žalobkyně, že ECB se dopustila nesprávného právního posouzení při výkladu pojmu „osoba, která skutečně řídí činnosti“, když jej omezila na členy vedoucího orgánu s exekutivními funkcemi. Napadají tak výklad čl. 13 odst. 1 směrnice 2013/36 a druhého odstavce článku L. 511-13 CMF upřednostňovaný ECB. V tomto ohledu žalobkyně zejména

v rámci druhého a třetího žalobního důvodu odkazují na jiná ustanovení směrnice 2013/36, CMF a zákona ze dne 10. září 1947 o statutu spolupráce, a to pro účely napadení výkladu čl. 13 odst. 1 směrnice 2013/36 či druhého odstavce článku L. 511-13 CMF provedeného ECB.

- 46 Je třeba připomenout, že napadené rozhodnutí bylo přijato zejména na základě čl. 4 odst. 1 písm. e) nařízení č. 1024/2013, podle kterého „má ECB v souladu s odstavcem 3 tohoto článku výlučnou pravomoc plnit ve vztahu ke všem úvěrovým institucím usazeným v zúčastněných členských státech následující úkoly pro účely obezřetnostního dohledu: [...] zajistit dodržování aktů uvedených v čl. 4 odst. 3 prvním pododstavci stanovujících požadavky, aby úvěrové instituce zavedly spolehlivé systémy správy a řízení, včetně požadavků na způsobilost a bezúhonnost osob odpovědných za řízení úvěrových institucí, procesy řízení rizik, mechanismy vnitřní kontroly, zásady a postupy odměňování a účinné interní postupy pro hodnocení kapitálové přiměřenosti, včetně modelů založených na interním ratingu“.
- 47 Na základě čl. 4 odst. 3 nařízení č. 1024/2013 „[p]ro účely plnění úkolů jí svěřených tímto nařízením a s cílem zajistit vysoké standardy dohledu uplatňuje ECB všechny příslušné právní předpisy Unie, a pokud jsou těmito právními předpisy Unie směrnice, také vnitrostátní právní předpisy provádějící tyto směrnice“.
- 48 Na základě čl. 4 odst. 3 nařízení č. 1024/2013 měla tudíž ECB povinnost uplatnit nejen čl. 13 odst. 1 směrnice 2013/36, ale rovněž ustanovení vnitrostátního práva, které jej provádí, tedy druhý odstavec článku L. 511-13 CMF.
- 49 Článek 4 odst. 3 nařízení č. 1024/2013 tedy nezbytně implikuje, že Tribunál posuzuje legalitu napadených rozhodnutí s ohledem jak na čl. 13 odst. 1 směrnice 2013/36, tak druhý odstavec článku L. 511-13 CMF.
- 50 Pro účely ověření, zda se ECB dopustila nesprávného právního posouzení, jak tvrdí žalobkyně, je tedy třeba určit nejen smysl čl. 13 odst. 1 směrnice 2013/36, ale rovněž druhého odstavce článku L. 511-13 CMF.

K výkladu čl. 13 odst. 1 směrnice 2013/36

- 51 Je třeba uvést, že výraz „osoby, které skutečně řídí činnost instituce“ je použit v čl. 13 odst. 1 směrnice 2013/36 a čl. 3 odst. 1 bodě 7 téže směrnice, který definuje vedoucí orgán jako „orgán nebo orgány instituce, jmenované podle vnitrostátních právních předpisů, které jsou oprávněny stanovovat strategii, cíle a celkové směřování instituce a které kontrolují a sledují rozhodování osob ve vedení; jejich členy jsou osoby, které skutečně řídí činnost instituce“.
- 52 Tento výraz uvádí směrnice 2013/36 pouze dvakrát a to v uvedených ustanoveních. Nezmiňuje tedy „osoby, které skutečně řídí činnost instituce“, ani v definici „kontrolní funkce vedoucího orgánu“ uvedené v čl. 3 odst. 1 bodu 8 směrnice 2013/36, ani v definici „vrcholného vedení“ uvedené v čl. 3 odst. 1 bodě 9 uvedené směrnice.
- 53 Jelikož výraz „osoby, které skutečně řídí činnost instituce“ použitý v čl. 13 odst. 1 směrnice 2013/36 není v uvedené směrnici definován, je nezbytné provést jeho výklad.
- 54 Na základě ustálené judikatury je pro výklad ustanovení unijního práva třeba zohlednit nejen jeho znění, ale zároveň kontext, ve kterém se nachází, a cíle sledované právní úpravou, jejíž je součástí (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 7. června 2005, VEMW a další, C-17/03, EU:C:2005:362, bod 41 a citovaná judikatura).

55 Konkrétně, jelikož doslovný a historický výklad nařízení, a zejména jednoho z jeho ustanovení, neumožňují posoudit přesný dosah, je třeba vykládat danou právní úpravu jak na základě jejího cíle, tak na základě její obecné struktury (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 31. března 1998, Francie a další v. Komise, C-68/94 a C-30/95, EU:C:1998:148, bod 168, a ze dne 25. března 1999, Gencor v. Komise, T-102/96, EU:T:1999:65, bod 148).

– *K doslovnému a historickému výkladu čl. 13 odst. 1 směrnice 2013/36*

56 Na prvním místě, pokud jde o doslovný výklad výrazu „dvě osoby, které skutečně řídí činnost úvěrové instituce“, uvedeného v čl. 13 odst. 1 směrnice 2013/36, je třeba uvést, že je tvořen třemi prvky: především odkazem na pojem řízení „řídí nejméně dvě osoby“, dále příslovce kvalifikující toto řízení jako „skutečné“, a nakonec, uvedením předmětu řízení, „činnost úvěrové instituce“.

57 Zaprvé, pokud jde o odkaz na pojem řízení, plyne z něj pouze to, že dotčené osoby musí být „řídící osoby“, a tedy členové vedoucího orgánu, jak je definován v čl. 2 odst. 1 bodě 7 směrnice 2013/36, což potvrzuje znění posledně uvedeného ustanovení, které výslovně uvádí přítomnost osob, které skutečně řídí činnost instituce, v rámci vedoucího orgánu.

58 V rozsahu, v němž plyne jak z bodu 56 odůvodnění směrnice 2013/36, podle kterého „[z]a vedoucí orgán by měl být považován orgán, který má výkonnou a dohlížecí funkci“, tak ze znění jejího čl. 3 odst. 1 bodu 7, že vedoucí orgán zahrnuje všechny ředitele a že ředitelé mají dohlížecí či výkonné funkce, neumožňuje sama o sobě účast osob, které skutečně řídí činnost instituce, ve vedoucím orgánu, definovat přesný rozsah uvedeného výrazu.

59 Zadruhé, pokud jde o příslovce „skutečné“, jak plyne z argumentace účastnic řízení, lze mu rozumět dvojím způsobem. Na jedné straně může být chápán tak, že znamená permanenci a realitu činnosti ředitelů úvěrové instituce, jak tvrdí žalobkyně, přičemž v takovém případě by mohl zahrnovat činnost neexekutivních ředitelů, pověřených dohlížecími funkcemi. Na druhé straně může být chápán tak, že se týká exekutivního řízení úvěrové instituce, jak tvrdí ECB, což by znamenalo, že se může týkat pouze členů vedoucího orgánu, kteří se účastní vrcholného vedení, jak jej definuje čl. 3 odst. 1 bod 9 směrnice 2013/36.

60 Zatřetí, pokud jde o odkaz na předmět uvedeného skutečného řízení, tedy „činnosti instituce“, je třeba konstatovat, že spíše implikuje, že pouze členové vedoucího orgánu, kteří jsou rovněž členy vrcholného vedení, mohou být považováni za osoby, které skutečně řídí úvěrovou instituci.

61 Odkaz na „[skutečné řízení] činností instituce“ je totiž pojmově bližší „výkonným funkcím“ a odpovědnosti za „každodenní řízení“ úvěrové instituce podle čl. 3 odst. 1 bod 9 směrnice 2013/36, ve spojení s vrcholným vedením, než „kontrola a sledování rozhodování osob ve vedení“, kterým čl. 3 odst. 1 bod 8 pověřuje vedoucí orgán v dohlížecí funkci.

62 Na druhém místě, pokud jde o historický výklad čl. 13 odst. 1 směrnice 2013/36, je třeba uvést, že ačkoli požadavek na schválení úvěrové instituce podobný tomu, jaký uvádí čl. 13 odst. 1 směrnice 2013/36, byl stanoven v čl. 3 odst. 2 první směrnice Rady 77/780/EHS ze dne 12. prosince 1977 o koordinaci právních a správních předpisů týkajících se přístupu k činnosti úvěrových institucí a jejího výkonu (Úř. věst. 1977, L 322, s. 30), znění požadavku bylo ve směrnici 2013/36 změněno.

63 Článek 3 odst. 2 směrnice 77/780 totiž stanovil „účast nejméně dvou osob na skutečném řízení činnosti úvěrové instituce“. Obdobně čl. 6 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/12/ES ze dne 20. března 2000 o přístupu k činnosti úvěrových institucí a o jejím výkonu (Úř. věst. 2000, L 126, s. 1) a čl. 11 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/48/ES ze dne 14. června 2006 o přístupu k činnosti úvěrových institucí a o jejím výkonu (přepřacované znění) (Úř. věst. 2006, L 177, s. 1) ukládají, aby „[činnost úvěrové instituce řídily] skutečně nejméně dvě osoby“.

- 64 Je třeba konstatovat, že odkaz na „skutečné [řízení] činnosti instituce“ lze případně chápat tak, že se týká vlastní funkce vedoucího orgánu jako celku, který je podle čl. 3 odst. 1 bod 7 směrnice 2013/36 oprávněný „stanovovat strategii, cíle a celkové směřování instituce“.
- 65 Pokud jde o čl. 13 odst. 1 směrnice 2013/36, z důvodů uvedených v bodech 60 a 61 se odkaz na „[skutečné řízení] činnosti instituce“ zdá být pojmově bližší „výkonným funkcím“ a odpovědnosti za „každodenní řízení“ institucí uvedených v čl. 3 odst. 1 bod 9 směrnice 2013/36 ve spojení s vrcholným vedením.
- 66 Článek 13 odst. 1 směrnice 2013/36 je tedy charakterizován vývojem znění, kdy od odkazu, který se mohl týkat všech členů vedoucího orgánu, přešel k odkazu, který označuje pouze členy, kteří se účastní vrcholného vedení instituce.
- 67 S ohledem na výše uvedené je třeba učinit závěr, že doslovný a historický výklad čl. 13 odst. 1 směrnice 2013/36 spíše implikují, že výraz „dvě osoby, které skutečně [řídí] činnost instituce“, je třeba chápat tak, že odkazuje na členy vedoucího orgánu, kteří patří rovněž do vrcholného vedení úvěrové instituce.
- 68 Nicméně uvedené výklady samy o sobě neumožňují s jistotou určit smysl výrazu použitého v čl. 13 odst. 1 směrnice 2013/36, jelikož uvedená směrnice nevytváří žádné výslovné spojení mezi příslušností k vrcholnému vedení úvěrové instituce a „[skutečným řízením] činností instituce“. Je tudíž třeba na základě judikatury uvedené v bodě 55 výše ověřit, zda tento závěr potvrdí teleologický a kontextuální výklad čl. 13 odst. 1 směrnice 2013/36.

– *K teleologickému a kontextuálnímu výkladu čl. 13 odst. 1 směrnice 2013/36*

- 69 Je třeba uvést, že směrnice 2013/36 mlčí o účelu jejího čl. 13 odst. 1, neboť mu není věnován žádný bod odůvodnění. Tento účel nemůže být vyvozen ani z předchozí právní úpravy.
- 70 Ani směrnice 77/780, ani směrnice 2000/12, ani směrnice 2006/48 totiž neobsahuje bod odůvodnění jasně uvádějící účel požadavku na schválení úvěrové instituce uvedený v bodě 62 výše.
- 71 V tomto ohledu žalobkyně tvrdí, že čl. 13 odst. 1 směrnice 2013/36, podobně jako relevantní ustanovení směrnic 77/780, 2000/12 a 2006/48, sleduje účel směřující k řádné správě úvěrových institucí spočívající ve vytvoření zásady „dvojitý pohled“ či „pravidla čtyř očí“, která brání kumulaci pravomocí v rukách jediné osoby, a že zachování účinnosti této zásady či pravidla implikuje, že kromě generálního ředitele existuje další „osoba, která skutečně řídí činnosti instituce“, která mu není podřízená, což je případ předsedy správní rady.
- 72 Je nesporné, že povinná přítomnost nejméně dvou osob, které skutečně řídí činnosti úvěrové instituce, může být chápána tak, že má nejen umožnit kontinuitu skutečného řízení úvěrové instituce tím, že zabrání jejímu narušení v případě překážek dopadajících na jediného ředitele, ale rovněž má zavést vzájemnou kontrolu mezi osobami, které skutečně řídí úvěrovou instituci.
- 73 Je však třeba uvést, že ohledně řízení úvěrových institucí cíle směrnice 2013/36 jasně plynou z jejího odůvodnění a zejména z jeho bodů 53, 54 a 57.
- 74 V bodě 53 odůvodnění směrnice 2013/36 se zdůrazňuje, že „[n]edostatků ve správě a řízení společnosti v řadě institucí přispěly k nadměrnému a neopatrnému riskování v bankovním sektoru, které vedlo k selhání jednotlivých institucí a k systémovým problémům v členských státech i na celém světě; s]lamotná obecná ustanovení o řízení institucí a nezávazná povaha podstatné části rámce správy a řízení společnosti založeného v podstatě na dobrovolných kodexech chování dostatečně neusnadnily účinné zavádění praktik řádné správy a řízení společnosti institucemi“. V tomto ohledu zákonodárce

v tomtéž bodě odůvodnění zdůraznil, že „[v] některých případech neexistence účinných kontrol a protivah v rámci institucí vyústila v nedostatečně účinný dohled nad rozhodováním vedení, což vedlo ke krátkodobé a nadměrně riskantní řídicí strategii“.

- 75 Stejně tak bod 54 odůvodnění směrnice 2013/36 uvádí, že „[s] cílem řešit potenciálně škodlivý účinek nevhodně navržených systémů správy a řízení společnosti na řádné řízení rizika by členské státy měly zavést zásady a normy, které zajistí účinný dohled vedoucího orgánu“.
- 76 Konečně v bodě 57 odůvodnění směrnice 2013/36 se uvádí, že „[ú]lohou nevýkonných členů vedoucího orgánu v rámci instituce by mělo být konstruktivně kritizovat strategii dané instituce a tím přispívat k jejímu rozvoji, kontrolovat výkonnost vedoucích orgánů, pokud jde o plnění dohodnutých cílů, ujišťovat se, že finanční údaje jsou přesné a že finanční kontroly a systémy řízení rizik jsou důkladné a udržitelné, přezkoumávat vypracovávání a provádění zásad odměňování příslušných institucí, a předkládat objektivní pohled na zdroje, jmenování a pravidla chování“.
- 77 Z přezkumu odůvodnění směrnice 2013/36 tudíž plyne, že ačkoli mlčí o účelu pravidla uvedeného v čl. 13 odst. 1, obsahuje jasné vysvětlení cíle sledovaného zákonodárcem, pokud jde o pravidla týkající se řádné správy úvěrových institucí. Tento účel spočívá na účinné kontrole vrcholného vedení neexekutivními členy vedoucího orgánu, což implikuje rovnováhu pravomocí v rámci vedoucího orgánu.
- 78 To se projevuje v článku 88 směrnice 2013/36, nadepsaném „Systém správy a řízení“, který uvádí, zejména v odst. 1 písm. d) a e), že „vedoucí orgán musí nést odpovědnost za provádění účinného dohledu nad vrcholným vedením“ a že „předseda vedoucího orgánu v rámci své kontrolní funkce nad institucí, nesmí současně vykonávat funkci výkonného ředitele v této instituci, ledaže k tomu má oprávnění vydané institucí a povolení příslušných orgánů“.
- 79 Z toho nutně plyne, že v systému směrnice 2013/36 účel týkající se řádné správy úvěrových institucí – s nímž se žalobkyně snaží spojit vlastní výklad čl. 13 odst. 1 uvedené směrnice – znamená nalezení účinné kontroly vrcholného vedení neexekutivními členy vedoucího orgánu, což implikuje rovnováhu pravomocí v rámci vedoucího orgánu. Je přitom třeba konstatovat, že účinnost takové kontroly může být ohrožena v případě, že by předseda vedoucího orgánu v dohlížecí funkci, formálně zastávající funkci generálního ředitele, byl zároveň pověřen skutečným řízením činnosti úvěrové instituce.
- 80 Tudíž ačkoli jak čl. 3 odst. 2 směrnice 77/780, tak čl. 6 odst. 1 směrnice 2000/12 a čl. 11 odst. 1 směrnice 2006/48 lze případně chápat tak, že povolují jmenování generálního ředitele a zároveň předsedy vedoucího orgánu v dohlížecí funkci jako „osoby, které skutečně řídí činnosti“, za účelem umožnění „dvojího pohledu“ v řízení úvěrové instituce, nelze tento výklad přijmout u směrnice 2013/36, neboť tato směrnice stanoví jasná pravidla týkající se řádné správy úvěrových institucí, která v zásadě vylučují, aby předseda vedoucího orgánu v dohlížecí funkci mohl být zároveň pověřen skutečným řízením činnosti úvěrové instituce.
- 81 Tento závěr není vyvrácen připomínkou uvedenou v bodě 55 odůvodnění směrnice 2013/36, podle kterého:

„V členských státech se používají různé struktury správy a řízení. Ve většině případů se jedná o monistickou či dualistickou strukturu orgánů. Účelem definic použitých v této směrnici je, aby zahrnovaly všechny existující struktury, aniž by některou z nich upřednostňovaly. Mají pouze posloužit ke stanovení pravidel zaměřených na konkrétní výsledek bez ohledu na vnitrostátní právo obchodních společností, jemuž instituce v jednotlivých členských státech podléhají. Tyto definice by proto neměly mít vliv na obecné vymezení pravomocí podle vnitrostátního práva obchodních společností.“

- 82 V rozporu s tím, co tvrdí žalobkyně, totiž takový výklad nebrání existenci monistické struktury řízení úvěrové instituce, v níž vedoucí orgán disponuje zároveň exekutivními funkcemi a dohlížecími funkcemi, ale týká se pouze organizace pravomocí v rámci uvedeného vedoucího orgánu.
- 83 S ohledem na výše uvedené plyne z doslovného, historického, teleologického a kontextuálního výkladu čl. 13 odst. 1 směrnice 2013/36, že výraz „dvě osoby, které skutečně řídí činnosti instituce“ se týká členů vedoucího orgánu, kteří patří rovněž do vrcholného vedení úvěrové instituce.

K výkladu druhého odstavce článku L. 511-13 CMF

- 84 Jelikož je dotčen výklad ustanovení vnitrostátního práva, je třeba připomenout, že z ustálené judikatury vyplývá, že se působnost vnitrostátních právních a správních předpisů musí posuzovat s přihlédnutím k jejich výkladu vnitrostátními soudy (viz rozsudky ze dne 27. června 1996, Schmit, C-240/95, EU:C:1996:259 bod 14 a citovaná judikatura, a ze dne 16. září 2015, Komise v. Slovensko, C-433/13, EU:C:2015:602 bod 81 a citovaná judikatura).
- 85 V tomto ohledu je třeba uvést, že ECB a Komise odkazují zejména na výklad článku L. 511-13 CMF obsažený v rozsudku Conseil d'État ze dne 30. června 2016, uvedený v bodě 19 výše. Žalobkyně měly příležitost předložit vyjádření k uvedenému rozsudku ve svých vyjádřeních ke spisu vedlejší účastnice Komise a na jednání.
- 86 Dále je třeba uvést, že uvedený rozsudek byl vydán v řízení o žalobě podané pro překročení pravomoci proti stanovisku ACPR 2014-P-07, v němž ACPR vyslovila svůj výklad pojmu „osoba, která skutečně řídí činnosti“ ve stejném smyslu, v jakém jej chápe ECB, která odkazovala na stanovisko ACPR 2014-P-07 v napadených rozhodnutích. Rozsudek Conseil d'État ze dne 30. června 2016 je tedy v projednávané věci zvláště relevantní.
- 87 Dále je třeba uvést, že okolnost, že rozsudek Conseil d'État ze dne 30. června 2016 byl vydán až po napadených rozhodnutích, nebrání tomu, aby byl zohledněn pro účely výkladu článku L. 511-13 CMF, jelikož žalobkyně měly před Tribunálem příležitost předložit svá vyjádření (v tomto smyslu viz a obdobně rozsudek ze dne 5. dubna 2017, EUIPO v. Szajner, C-598/14 P, EU:C:2017:265, body 44 až 46).
- 88 V bodě 7 odůvodnění rozsudku Conseil d'État ze dne 30. června 2016 se uvádí následující:
„Podle článku L. 225-51 [francouzského] obchodního zákoníku ‚[p]ředseda správní rady organizuje a řídí práci správní rady, o které podává informace valné hromadě. Dohlíží na řádné fungování orgánů společnosti a zejména zajišťuje, aby administrátoři mohli plnit své úkoly‘. [...] Uvedených ustanovení plyne, že předseda správní rady úvěrové instituce ve formě akciové společnosti, s výjimkou případu, kdy – jak umožňuje článek L. 225-51-1 obchodního zákoníku a za podmínky získání povolení podle článku L. 511-58 [CMF] – převezme vrcholné vedení instituce, nemůže být považován za osobu, která zajišťuje skutečné řízení úvěrové instituce ve smyslu článku L. 511-13 obchodního zákoníku[. V] důsledku toho ACPR neporušil uvedená ustanovení, když konstatoval, že kromě uvedeného případu předseda správní rady úvěrové instituce ve formě akciové společnosti, nemůže být jmenován jako ‚osoba, která skutečně řídí činnosti‘ uvedené instituce [. Ž]alobkyně se v tomto ohledu nemohou účinně dovolávat zvláštností úvěrové instituce podléhající zákonu ze dne 10. září 1947 o statutu spolupráce, jelikož výše uvedená ustanovení obchodního zákoníku se na ně vztahují nezávisle na svobodné volbě organizační struktury, kterou jim dávají ustanovení uvedeného zákona či článku L. 512-31 [CMF].“
- 89 V rozsudku ze dne 30. června 2016 měl tedy Conseil d'État za to, že pouze v případě, kdy je předsedovi správní rady úvěrové instituce výslovně povoleno ujmout se vrcholného vedení, může být označen jako „osoba, která skutečně řídí činnosti“ uvedené instituce ve smyslu druhého odstavce článku L. 511-13 CMF.

- 90 Z toho plyne, že ECB se nedopustila nesprávného právního posouzení tvrzeného žalobkyněmi, když měla za to, že pojem „osoba, která skutečně řídí činnosti“ úvěrové instituce musí být chápán tak, že označuje ředitele, kteří mají exekutivní funkce, jako je funkce generálního ředitele, zástupce generálního ředitele, člena exekutivní rady, nebo jediného generálního ředitele.
- 91 Jak čl. 13 odst. 1 směrnice 2013/36, tak druhý odstavec článku L. 511-13 CMF totiž implikují, že pouze členové vedoucího orgánu, kteří patří rovněž do vrcholného vedení úvěrové instituce, mohou být označováni jako „osoby, které skutečně řídí činnost instituce“ ve smyslu čl. 13 odst. 1 směrnice 2013/36, nebo osoby zajišťující „skutečné řízení úvěrové instituce“ ve smyslu druhého odstavce článku L. 511-13 CMF.
- 92 Jelikož rozsudek Conseil d'État ze dne 30. června 2016 postačuje k určení působnosti pravidel vnitrostátního práva, která musí ECB uplatnit na základě odkazu učiněného v čl. 4 odst. 3 nařízení č. 1024/2013, tedy druhého odstavce článku L. 511-13 CMF, musí být argumentace žalobkyně, která směřuje ke zpochybnění opodstatněnosti uvedeného výkladu, včetně odkazu na další pravidla vnitrostátního práva, bez dalšího odmítnuta. Je tomu tak zejména u svobodné volby organizační struktury, kterou mají žalobkyně na základě zákona ze dne 10. září 1947 o statutu spolupráce, přičemž Conseil d'État se k této otázce výslovně vyjádřil mimo jiné v bodě 7 odůvodnění rozsudku ze dne 30. června 2016.
- 93 První tři žalobní důvody žalobkyně tudíž musí být zamítnuty.

Ke čtvrtému žalobnímu důvodu, který byl vznesen podpůrně a vychází z porušení článku L. 511-58 CMF

- 94 Jak bylo uvedeno v bodech 8 a 18 výše, ECB v napadených rozhodnutích odůvodnila odmítnutí schválit jmenování předsedů správních rad žalobkyně jako jejich „osob, které skutečně řídí činnosti“, právě na základě znění článku L. 511-58 CMF, který provádí čl. 88 odst. 1 písm. e) směrnice 2013/36. Rovněž odkázala na okolnost, že bod 54 odůvodnění uvedené směrnice umožňuje členským státům zavést zásady a pravidla řízení nad rámec těch, které vyžaduje směrnice.
- 95 V rámci čtvrtého žalobního důvodu žalobkyně tvrdí, že ECB se dopustila pochybení při výkladu článku L. 511-58 CMF, neboť uvedené ustanovení nebrání předsedovi správní rady vykonávat jakékoli exekutivní funkce, ale pouze funkci generálního ředitele. Zdůrazňují, že ve francouzském právu předseda správní rady disponuje skutečnými exekutivními funkcemi, které se liší od funkcí generálního ředitele. Připomínají, že jejich organizace se řídí zákonem ze dne 10. září 1947 o statutu spolupráce, který se vyznačuje velkou volností v oblasti organizační struktury, což jim umožnilo ve stanovách velmi volně vymezit pravomoci správní rady a jejího předsedy. Mimoto rozsah pravomocí předsedy správní rady, autonomních či svěřených správní radou, postačuje k odůvodnění jeho kvalifikace jako „osoby, která skutečně řídí činnosti“, aniž by byl přirovnáván ke generálnímu řediteli. Dále omezením role správní rady a jejího předsedy pouze na dohlížecí funkce ECB zrušila zvláštní „monistické“ modely řízení, v nichž se správní rada účastní jak dohlížecích, tak výkonných funkcí, a to v rozporu se záměrem zákonodárce, jak je uveden v bodě 55 odůvodnění směrnice 2013/36. Konečně připomínají, že nežádaly o jmenování jejich předsedy správní rady jako generálního ředitele, ale jako „osoby, která skutečně řídí činnosti“.
- 96 ECB, podporovaná komisí, zpochybňuje argumenty žalobkyně.
- 97 Zaprvé, pokud jde o čl. 88 odst. 1 písm. e) směrnice 2013/36, je třeba uvést, že z jeho znění je jasné, že brání tomu, aby „předseda vedoucího orgánu v dohlížecí funkci instituce [vykonával] zároveň funkci generálního ředitele v téže instituci, s výjimkou situace, kdy to instituce odůvodní a příslušné orgány schválí“.

- 98 Zadruhé, pokud jde o článek L. 511-58 CMF, který provádí čl. 88 odst. 1 písm. e) směrnice 2013/36, uvádí se v něm, že „[p]ředsednictví správní rady či jakéhokoli jiného orgánu vykonávajícího rovnocenné dohlížecí funkce úvěrové instituce či finanční společnosti nemůže být vykonáváno generálním ředitelem či osobou vykonávající rovnocenné vedoucí funkce“.
- 99 V tomto ohledu je třeba uvést, že ačkoli článek L. 511-58 CMF širší působnost než čl. 88 odst. 1 písm. e) směrnice 2013/36, neboť brání nejen tomu, aby předsednictví správní rady vykonával „generální ředitel“, ale rovněž tomu, aby jej vykonávaly „osoby vykonávající rovnocenné vedoucí funkce“, zatímco čl. 88 odst. 1 písm. e) směrnice 2013/36 odkazuje pouze na generálního ředitele, tato širší působnost nezpochybňuje jeho slučitelnost s uvedeným článkem. Jak správně zdůraznila ECB v napadených rozhodnutích, bod 54 odůvodnění směrnice 2013/36, jehož obsah je připomenut v bodě 75 výše, umožňuje členským státům zavést zásady a pravidla určené k zajištění účinného dohledu ze strany vedoucího orgánu. Mimoto rozšíření zákazu kumulace funkcí předsedy správní rady kromě „generálního ředitele“ také na „osoby vykonávající rovnocenné vedoucí funkce“ je v souladu s cíli směrnice 2013/36, jak jsou vysvětleny v bodech 73 až 79 výše, tedy se snahou o účinnou kontrolu vrcholného vedení ze strany neexekutivních členů vedoucího orgánu, což implikuje rovnováhu pravomocí v rámci vedoucího orgánu.
- 100 Pokud jde o výklad článku L. 511-58 CMF, z bodu 7 rozsudku ze dne 30. června 2016, připomenutého v bodě 88 výše, plyne, že Conseil d'État měl za to, že uvedené ustanovení brání tomu, aby byl předseda správní rady úvěrové instituce jmenován jako „osoba, která skutečně řídí činnosti“ dané instituce, kromě případu, kdy mu bylo povoleno převzít vrcholné vedení.
- 101 Z výkladu čl. 88 odst. 1 písm. e) směrnice 2013/36 provedeného v bodě 97 výše přitom plyne, že ECB na základě článku L. 511-58 CMF přijala rozhodnutí v souladu s uvedeným čl. 88 odst. 1 písm. e). Není tedy třeba přezkoumávat argumentaci žalobkyň směřující ke zpochybnění opodstatněnosti výkladu článku L. 511-58 CMF.
- 102 Z toho plyne, že ECB se nedopustila nesprávného právního posouzení, když dospěla k závěru, že článek L. 511-58 CMF brání jmenování předsedů správních rad žalobkyň jako jejich „výkonných řídicích osob“.
- 103 Čtvrtý žalobní důvod tedy musí být zamítnut, a v důsledku toho musí být zamítnuta žaloba v plném rozsahu.

K nákladům řízení

- 104 Podle čl. 134 odst. 1 jednacího řádu Tribunálu se účastník řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval. Vzhledem k tomu, že ECB požadovala náhradu nákladů řízení a žalobkyně neměly ve věci úspěch, je důvodné posledně uvedeným uložit povinnost nést vlastní náklady řízení a nahradit náklady řízení ECB.
- 105 Podle čl. 138 odst. 1 jednacího řádu orgány, které vstoupily do řízení jako vedlejší účastníci, nesou vlastní náklady řízení. Komise tedy ponese vlastní náklady řízení.

Z těchto důvodů

TRIBUNÁL (druhý rozšířený senát)

rozhodl takto:

1) Žaloby se zamítají.

2) Společnosti Caisse régionale de crédit agricole mutuel Alpes Provence, Caisse régionale de crédit agricole mutuel Nord Midi-Pyrénées, Caisse régionale de crédit agricole mutuel Charente-Maritime Deux-Sèvres a Caisse régionale de crédit agricole mutuel Brie Picardie ponесou vlastní náklady řízení a nahradí náklady řízení vynaložené Evropskou centrální bankou (ECB).

3) Evropská komise ponese vlastní náklady řízení.

Prek

Buttigieg

Schalin

Berke

Costeira

Takto vyhlášeno na veřejném zasedání v Lucemburku dne 24. dubna 2018.

Podpisy.